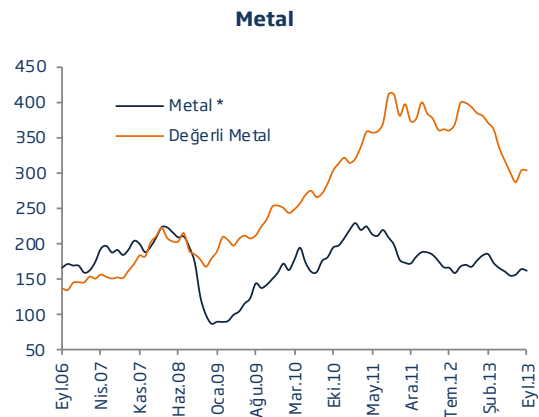
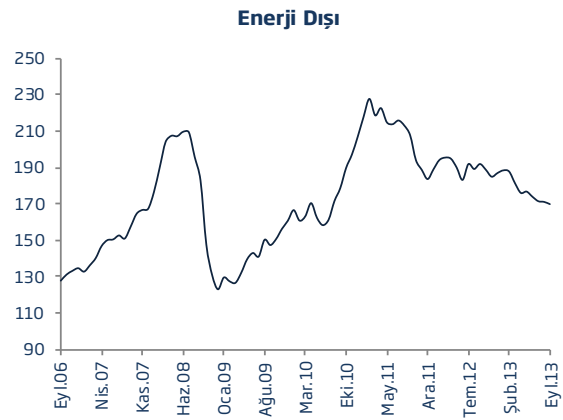
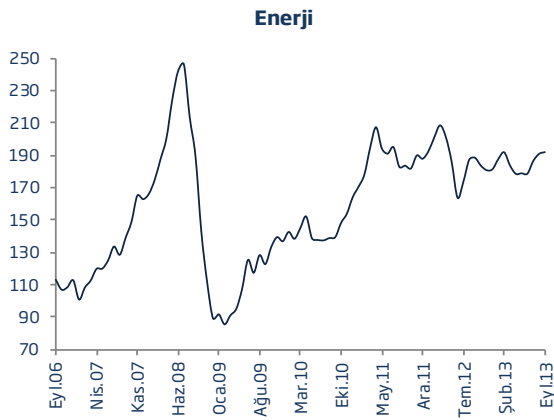

ÖZGÜR DEMİRTAŞ

- Eylül ayında Suriye ile ilgili gerilimin etkisiyle artan ham petrol fiyatlarına bağlı olarak enerji fiyatları bir miktar yükselirken; tarımda üretim artışı beklentisi, metallerde genel olarak kapasite ve üretim fazlası ile talebin düşük seyri nedeniyle fiyatlar geriledi.
- Emtia endekslerinin aylık seyri incelendiğinde, enerji fiyatlarının Ağustos ayına göre %0,6 yükseldiği; enerji-dışı emtia fiyatlarının ise %0,7 düştüğü izleniyor.
- Enerji-dışı emtia alt kalemlerinden tarımsal emtia fiyatları %0,1 düşerken; metal fiyatlarında da %1,3 gerileme gözlemlendi. Aylık %4,3 artan yağ fiyatlarının ve birkaç kalem ürünün dışında tarımsal emtia ve metallerde fiyat düşüşlerinin genelle yaygın olduğu görülüyor.
- Öte yandan yılın ilk dokuz ayı itibarıyla, önceki yılın aynı dönemine göre ortalama enerji fiyatları %2 gerilerken; enerji-dışı emtiadaki gerileme %7,1 düzeyinde gerçekleşti.
- Alt kalemler incelendiğinde 2013 yılının ilk dokuz aylık döneminde tarımsal emtia fiyatlarının %7,7, gübre fiyatlarının %14,5, metal fiyatlarının %4,5 gerilediği görülüyor. Tarımsal emtiada en büyük fiyat düşüşü yaşanan ana grup bu dönemde %10,6 ile içecekler olurken; fiyatların %7,1 gerilediği gıda grubunda, yağlar %10,2 ile fiyatı en çok gerileyen mal grubunu oluşturuyor.
- Herhangi bir makroekonomik şok veya öngörülemez arz kesintileri yaşanmaması durumunda, yılın ilk dokuz ayında oluşan bu eğilimlerin 2013 yılının tamamı için geçerli olacağı öngörülüyor.

EMTİA FİYAT ENDEKSLERİ (2005=100)

EMTİA PIYASALARINDA SON GELİŞMELER

- Küresel ekonomik krizin ardından 105 USD/varil etrafında dalgalanan ham petrol fiyatları, Eylül'de %0,6 artış kaydederek 108,8 USD/varil oldu. Son dönemde petrol fiyatlarının, arz tarafında Irak ve Libya'daki kesintiler ile Mısır ve Suriye'deki olayların yarattığı riskler; talep tarafında AB'deki ekonomik kriz ve gelişmekte olan ülkelerin büyüme performansı doğrultusunda hareket ettiği görülüyor.
- Her ne kadar aylık bazda **petrol fiyatları** yükselmiş de olsa, Eylül ayı başlarında Irak ve Libya'da arzın düşmesi ve Suriye'deki gerilimin sıcak bir savaşa dönüşerek yayılması tehlikesi nedeniyle 112 USD/varil seviyesine kadar yükselen petrol fiyatlarının, Libya'nın arzının ay içinde günde 200 bin varilden 700 bin varile yükselmesi; Suriye ve İran başlıklarında ise gerilimin azalmasına bağlı olarak ay sonunda 106 USD/varil seviyelerine gerilediği izleniyor. Öte yandan Libya'nın doğusunda bulunan terminallerin halen kapalı olması ile Irak'ta Basra terminalindeki çalışmalar ve boru hattı sorunları nedeniyle düşük arzın sürmesi, fiyatlardaki gerilemeyi sınırlandırıyor. Rafinerilerin mevsimsel bakımlarının başlaması sebebiyle düşen talep ise fiyatları aşağı yönlü etkiliyor.
- Eylül ayında %1,3 gerileyen metal fiyatlarında, **kalay** fiyatları aylık %5 yükselişle istisna oluşturuyor. Kalay fiyatlarındaki yükseliş, Endonezya'dan yapılan ihracatın bu ülkedeki yeni yasal düzenlemeler nedeniyle kısıtlanmasına bağlı olarak gerçekleşirken; yine Ocak 2014'te yürürlüğe girecek yeni düzenlemelerin olası etkisiyle bakır, nikel ve alüminyum fiyatlarının da dalgalanabileceği belirtiliyor.
- Eylül'de metaller arasında en çok fiyat düşüşü, %4,1 ile kurşunda yaşandı. Talepteki mevsimsel düşüş ve yüksek arz nedeniyle gerileyen **kurşun fiyatları**, bir önceki yıla göre de %4,3 aşağıda bulunuyor.
- Nikelde Uzun süredir devam eden arz fazlası ve rekor düzeye ulaşan stoklar nedeniyle fiyatlardaki düşüş Eylül'de de devam etti. Aylık bazda %3,6 düşen **nikel fiyatları**, bir önceki yılın aynı ayına göre ise %20,2 gerilemiş durumda.
- Aynı şekilde arz fazlası ve yüksek stokların bulunduğu **alüminyumda da fiyatlar** Eylül'de aylık %3,1 gerilerken, önceki yılın aynı ayına göre %14,7 daha aşağıda bulunuyor.
- Tarımsal ürün fiyatları Eylül ayında %0,1 geriledi ve art arda 4. aylık düşüşünü gerçekleştirdi. Tarımdaki fiyat düşüşünde **tahıl fiyatlarında** yaşanan aylık %8,2'lik gerileme etkili olurken; tahıllar arasında %13,1 gerileyen **mısır fiyatları** dikkat çekiyor. Mısır fiyatlarının düşmesinde arz fazlası etkili olurken, fiyatların ABD'li üreticilerin maliyet seviyelerine doğru gerileyebileceği ifade ediliyor. Tahıllardan buğdayda ise Eylül'de fiyatlar aylık bazda hafif artmış durumda.
- Gübre fiyatlarında 2000'li yıllarda yaşanan hızlı yükselişin ardından başlayan gerilemenin devam ettiği görülüyor. Eylül ayında %5,5 gerileyen **gübre fiyatları** endeksi, bir önceki yılın aynı ayına göre %25,3 aşağıda bulunuyor.
- Eylül'de aylık bazda %0,1 gerileyen değerli metaller endeksi, 2012 yılının Eylül ayına göre %23,4 düşmüş durumda. ABD'nin genişletici para politikalarını tedricen terk edeceği beklentisiyle altına dayalı yatırım fonlarından yüksek boyutlu çıkışlar yaşanması sonucu **altın fiyatları** önemli ölçüde geriledi. ABD para politikasındaki muhtemel değişikliklerin aşağı yönlü riskleri arttırdığı ifade ediliyor. Hindistan'ın altın ithalatını azaltmaya yönelik uygulamalarının da fiziki talebi düşürerek altın fiyatları üzerinde aşağı yönlü etkide bulunabileceği belirtiliyor.

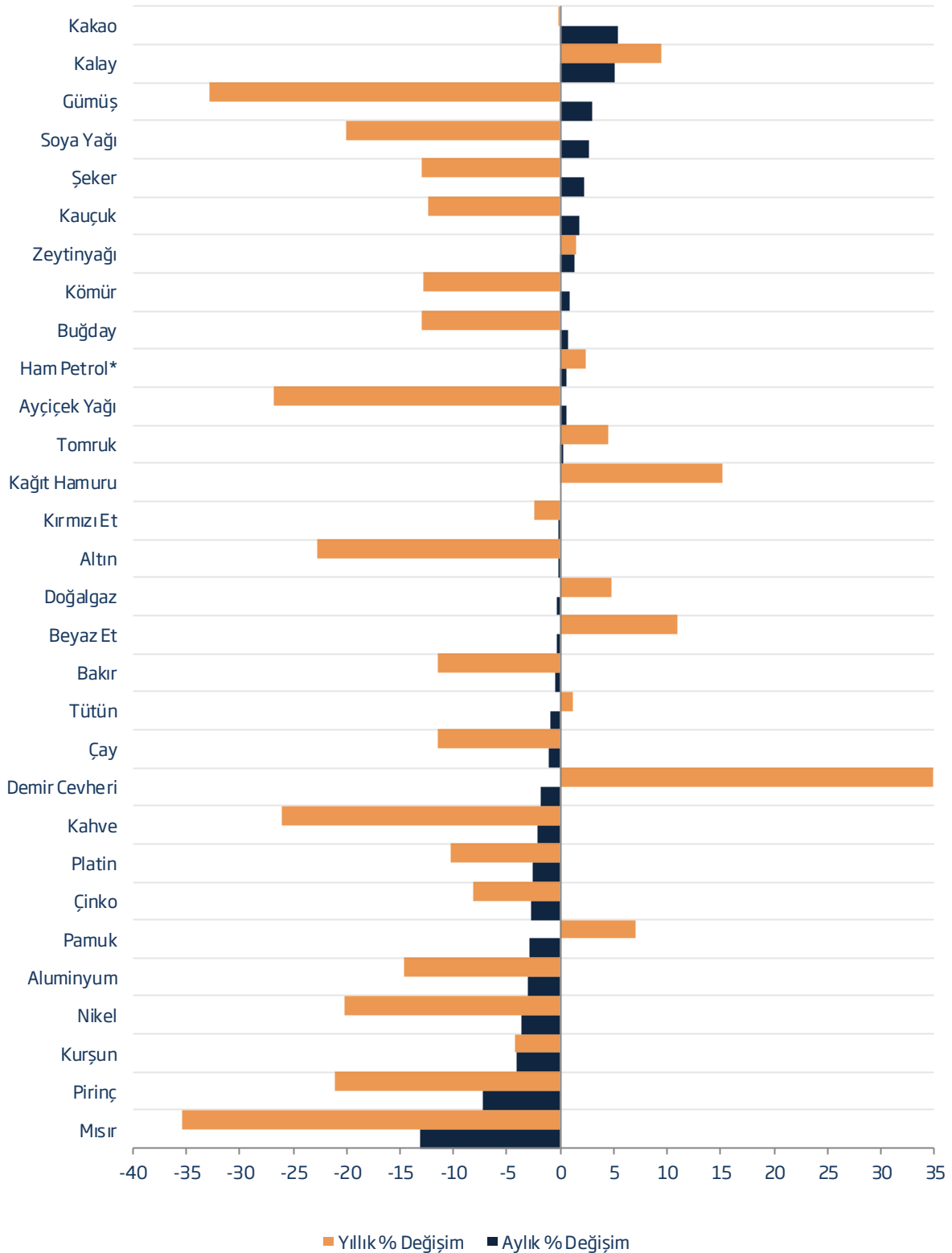
EMTİA PİYASALARINDA BEKLENTİLER

- Petrol fiyatlarına ilişkin tahminler açısından aşağı yönlü risklerin başında, özellikle gelişmekte olan ülkelerin büyüme performansında yavaşlamaya bağlı talep düşüklüğü geliyor. Başta kaya gazı olmak üzere doğalgaz üretimindeki artış nedeniyle petrolün bu kaynaklarla giderek daha fazla ikame edilebileceği ihtimali de, uzun vadede fiyatlar açısından aşağı yönlü risk oluşturuyor. Orta Doğu'da yaşanabilecek politik-askeri gerilimlerin petrol arzında kesintiye neden olması, başlıca yukarı yönlü risk olarak değerlendirilirken; hem aşağı hem yukarı yönlü riskler açısından OPEC'in cevabının ne olacağı ve OPEC dışı ülkelerdeki hidrokarbon üretiminin seyri önem taşıyor.
- Başlıca risk unsurunun hava koşulları olduğu tarımsal ürünlerde, 2014 hasadının daha yüksek olmasının fiyatları aşağı yönlü etkileyeceği ifade edilirken, fiyatlar üzerindeki başlıca risklerin aşağı yönlü olduğu değerlendiriliyor.
- Çin kaynaklı talebin belirleyici olduğu metal fiyatlarında, talepte kayda değer bir büyüme eğilimi yaşanmaması ve arz artışının sürmesi durumunda, son iki yılda yaşanan düşüşün gelecek yıllarda da, tahminlerin güncellenmesini gerektirecek şekilde devam edebileceği belirtiliyor.

EMTİA FİYATLARI: Gerçekleşme ve Tahminler

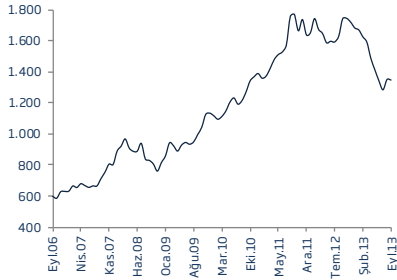
		Gerçekleşme				Tahmin				
		2000	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2020	2025
Enerji										
Ham Petrol*	USD/varil	28	79	104	105	105	106	102	99	97
Kömür	USD/ton	26	99	121	96	85	88	90	95	100
Doğalgaz (Avrupa)	USD/milyon btu	4	8	11	12	12	12	11	11	10
Tarım										
Kakao	cent/kg	91	313	298	239	240	235	230	225	220
Kahve	cent/kg	192	432	598	411	310	330	340	345	350
Çay	cent/kg	188	288	292	290	280	288	291	308	325
Soya Yağı	USD/ton	338	1,005	1,299	1,226	1,100	1,075	1,050	1,025	1,000
Mısır	USD/ton	89	186	292	298	250	248	245	237	230
Pirinç	USD/ton	202	489	543	563	500	490	480	470	460
Buğday	USD/ton	114	224	316	313	315	310	300	287	275
Kırmızı Et	cent/kg	193	335	404	414	400	395	390	385	380
Beyaz Et	cent/kg	131	189	193	208	225	215	210	205	200
Şeker	cent/kg	18	47	57	48	39	39	38	37	35
Tomruk	USD/metre küp	275	429	485	451	460	460	465	505	535
Pamuk	cent/kg	130	228	333	197	200	203	205	226	250
Kauçuk	cent/kg	67	365	482	338	280	290	300	290	280
Tütün	USD/ton	2,976	4,333	4,485	4,302	4,350	4,200	4,150	4,100	4,050
Metal										
Aluminyum	USD/ton	1,549	2,173	2,401	2,023	1,800	1,850	1,900	2,045	2,200
Bakır	USD/ton	1,813	7,535	8,828	7,962	7,100	7,050	7,000	6,899	6,800
Demir Cevheri	USD/kuru ton	29	146	168	128	134	135	137	141	145
Kurşun	cent/kg	45	215	240	206	210	212	215	220	225
Nikel	USD/ton	8,638	21,809	22,910	17,548	14,000	15,000	16,000	16,971	18,000
Kalay	cent/kg	544	2,041	2,605	2,113	2,200	2,220	2,250	2,372	2,500
Çinko	cent/kg	113	216	219	195	190	215	220	230	240
Altın	USD/troy ons	279	1,225	1,569	1,670	1,380	1,360	1,350	1,325	1,300
Gümüş	cent/troy ons	495	2,015	3,522	3,114	1,480	1,450	1,400	1,323	1,250
Platin	USD/troy ons	545	1,610	1,719	1,551	2,250	2,270	2,280	2,290	2,300

Emtia Fiyatlarında Değişim Oranları (Eylül 2013)

EMTİA FİYATLARI - I

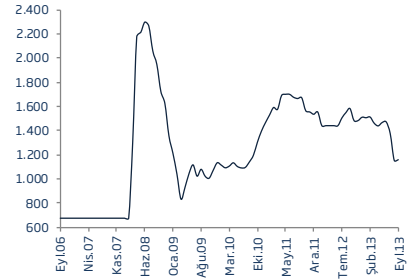
Altın (USD/troy ons)

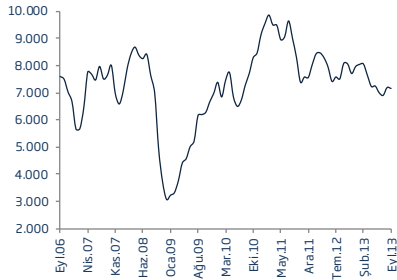
Alüminyum (USD/ton)

Ayçiçek Yağı (USD/ton)

Bakır (USD/ton)

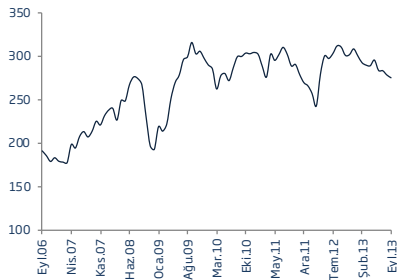
Beyaz Et (cent/kg)

Buğday (USD/ton)

Çay (cent/kg)

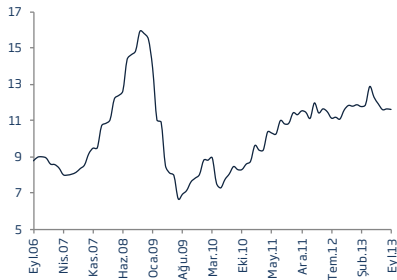
Çinko (cent/kg)

Demir Cevheri (USD/ kuru ton %63,5 demir)

Doğalgaz (USD/milyon btu)

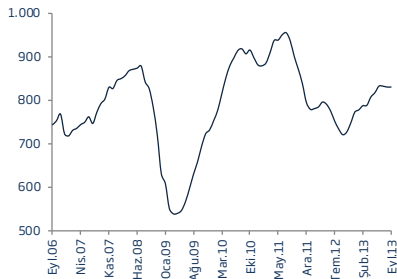
Gümüş (cent/troy ons)

Ham Petrol* (USD/varil)

Kağıt Hamuru (USD/ton)

Kahve (cent/kg)

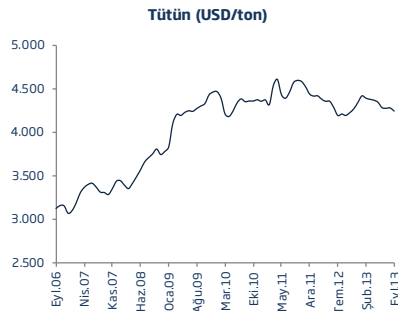
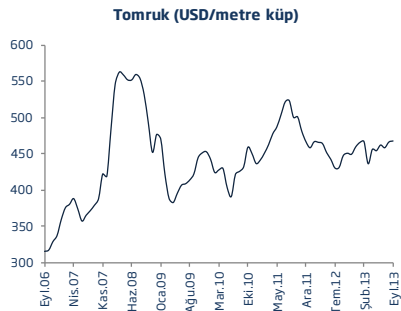
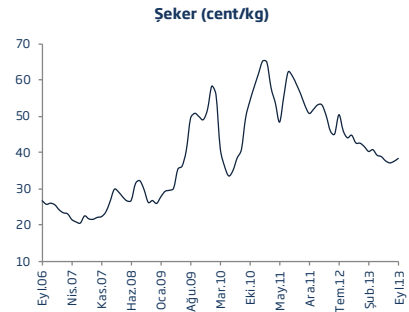
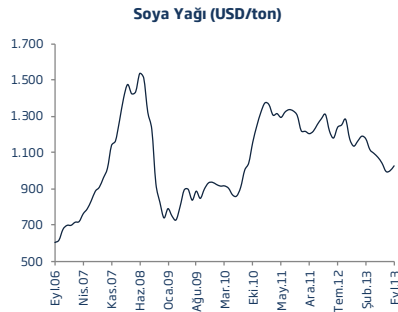
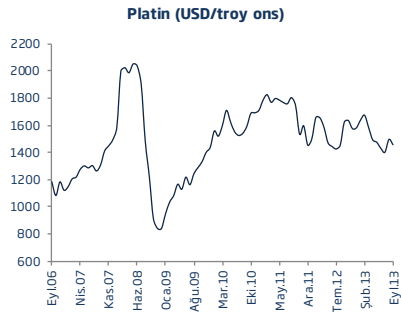
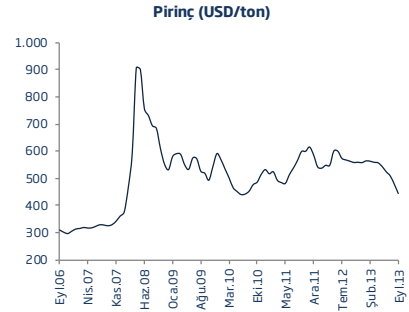
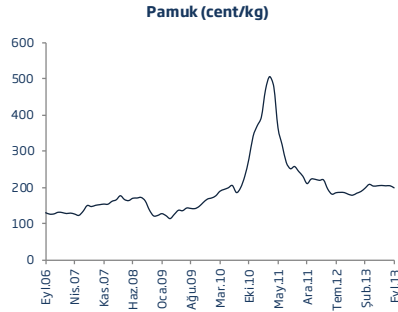
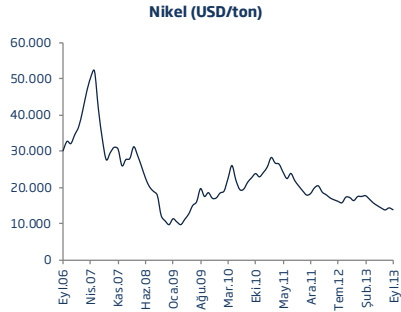
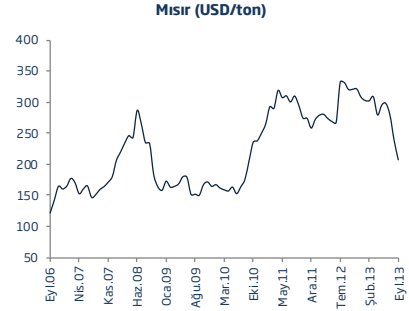
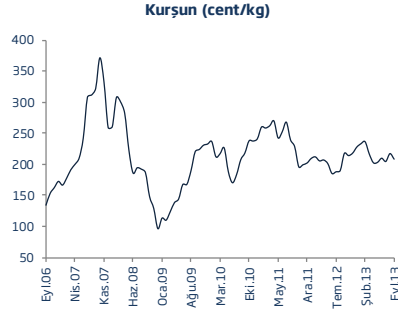
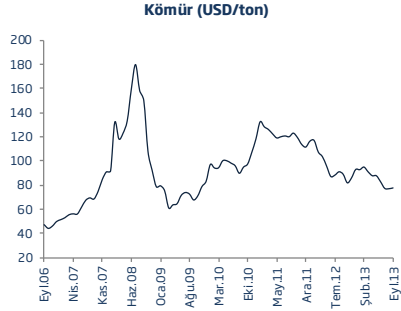
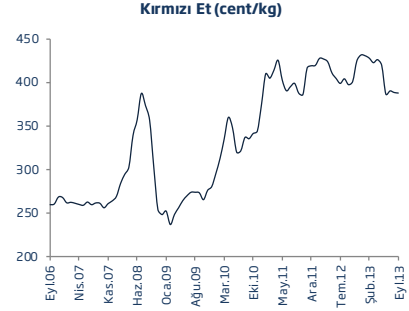
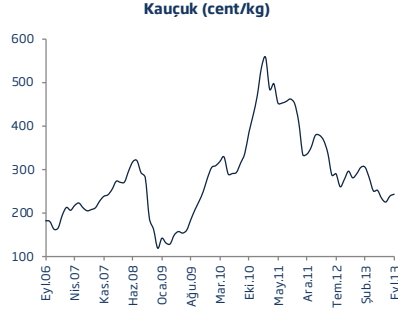
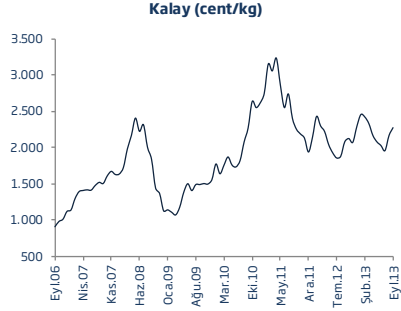
Kakao (cent/kg)

Kaynak: Dünya Bankası, IMF

* Brent, WTI ve Dubai petroleri spot fiyatları ortalamasıdır.

EMTİA FİYATLARI - II

Kaynak: Dünya Bankası, IMF

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.